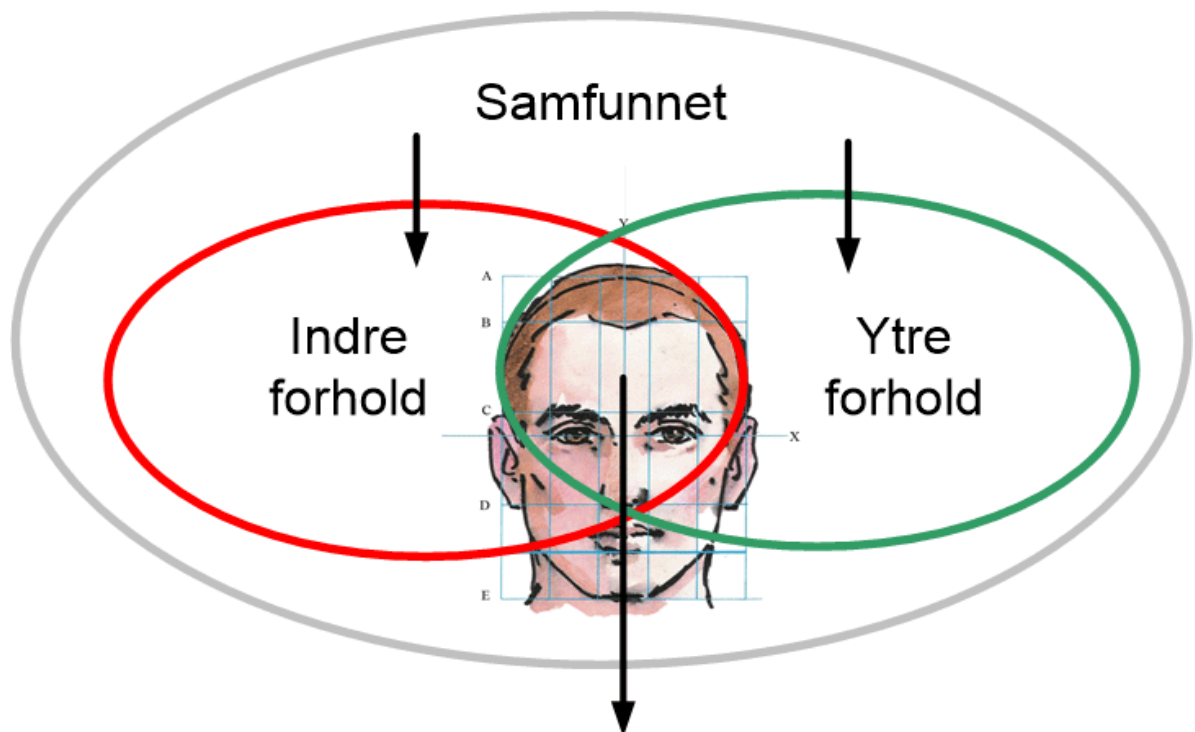

Ytre drivkrefter som styrer vår atferd

Skaper vår identitet og avgjør våre beslutninger og atferd.

Psykologi – Sosiologi – Antropologi

En tverrfaglig gjennomgang av problemstillingen

Innhold

Innhold	2
Brukervilkår (terms of use)	7
Forord	8
Ytre drivkrefter som former våre beslutninger og atferd	9
Økologisk utviklingsmodell	10
Microsystemet	12
Mesosystemet	13
Exosystemet	13
Macrosystemet	13
Oppsummering	15
Demografi	17
Hva er demografi?	17
Demografiske segmentering- og forklaringskriterier	18
Geografi	19
Kjønn	20
Alder	20
Inntekt	21
Stilling	21
Utdannelse	22
Sivilstatus	23
Husstand størrelse	23
Hustypen	23
Hvorfor brukes demografi?	24
Den demografiske utviklingen	25
Sosialiseringsprosessen	30
Sosialiseringsprosessens fire stadier	31
Sosiale normer	31
Sosial kontroll	32
Bygger på sosial læringsteori	32
Primærsosialisering og sekundærsosialisering	33
Formelle og uformelle sosialiseringsagenter	34
Sosialiseringpraksis	35
Kjønns sosialisering	36
Konklusjon	36
Samfunnsosialisering (sekundærsosialisering)	37
Sosialiseringen i et moderne samfunn	38
Generasjonkløftene øker	39
Identitet i et moderne samfunn	39
Teknologidrevet sosialisering	40
Medias makt	40
Kultur	41
Hva er en kultur?	43
Hva skaper en kultur?	44
Kultur - en funksjon av all sosialisering i samfunnet	45
Subkultur	47
Kulturpyramide	48
Virksomhetens kultursystem	49

Et komplisert rollesystem	50
Gruppekulturen er viktigst.....	53
Verdi og verdier	54
Hva er en verdi?.....	54
Verdiene forteller oss hvordan vi bør handle.....	55
Verdier kan forstås ut fra nivåtenkning og hvordan de er organisert.....	56
Verdi nivåer	57
Verdi klynger	57
Verdi grupper.....	57
Tre sentrale verdi dimensjoner	58
Verdien må kunne forklares	58
Verdien må ha en emosjonell side.....	59
Verdien må være motiverende	59
Verdier og karakter - hva er forskjellen?	60
Verdier	60
Karakter	60
Verdityper - Hvilke verdityper finnes?	61
Hva er en verditype?.....	61
Hvilke verdityper finnes?	61
Subjektive og objektive verdier	62
Grunnleggende og instrumentelle verdier	62
Åpne og skjulte verdier	62
Konkret og abstrakte verdier (materielle og prinsipielle verdier).....	62
Universelle verdier	63
Moralske prinsipper (verdier)	63
Verditolkning.....	65
Folk er forskjellige på grunn av deres valg og prioriteringer av verdier	65
Handlingene - ikke ord - viser folks verdier	65
Hvordan tolke verdiene?	66
Verdier kan forstås ut fra ulike tolkningsrammer og dimensjoner	66
Verdier som teoretisk begrep	66
Verdier som aktørens motivgrunnlag	67
Verdier som mottakerens tolkningsgrunnlag	67
Verdier som analysebegrep	67
Ulik tolkning av verdiene skaper forskjellig atferd.....	67
Målet er å skape samsvar mellom organisasjonens og de ansattes verdier	69
Verdistandarden	71
Egenverd (selvbilde/identitet)	71
Formål.....	72
Fornuft	73
Tillit - den viktigste enkeltverdien	74
Begrepet tillit	75
Typer av tillit.....	76
Former for tillit	77
Sosiale og moralske normer.....	78
Sosiale normer.....	78
Moralske normer.....	78
Normenes makt.....	79
Kulturell og kommunikativ kompetanse.....	81
Konstituerende og strategiske normer.....	81

Norm former.....	82
Sosiale roller (Uformelle- og formelle roller)	83
Hva er en sosial rolle?	83
Formelle og uformelle roller	84
Sosial rolleatferd	85
Situasjonsroller, posisjonsroller og statusroller	86
Sosial status	86
Erværvede roller	86
Spesifikke eller diffuse roller	86
Komplementære roller	87
Konstituerende og strategiske normer.....	87
Rollekonflikt.....	87
Rollesettkonflikt	88
Interrollekonflikt	89
Artifakter og kulturuttrykk	90
Hva er en artifakt?	90
Artifakter = Kulturelle symboler	90
1 av 3 kulturelle nivåer (Scheines modell).....	91
1 av 4 kulturelle nivåer (Hatch modell)	93
Tre typer atifakter	93
Instrumentelt og symbolsk innhold	94
Kulturuttrykk	95
4 typer kulturuttrykk	96
Adferdsuttrykk	96
Verbalt kulturuttrykk	97
Fortellinger og eventyr	98
Myter	99
Materielt kulturuttrykk.....	100
Strukturelt kulturuttrykk.....	100
Ritualer og seremonier.....	101
Markeringer og feiringer	102
Språk	104
Et viktig kulturuttrykk.....	104
All kommunikasjon er avhengig av et felles språk.....	105
Språket er en medfødt evne som starter før fødselen.....	106
Hva påvirker språk utviklingen?	107
Vi hører det vi vil høre.....	107
Et verktøy for å forstå og håndtere følelser	108
Skaper en felles identitet, samhold og forståelse	108
Takt og tone	109
Visuelle språklige symboler	109
Symbolske handlinger	109
Språket læres gjennom sosialisering	110
Klassifisering av språk.....	110
Sosiale klasser	113
Primærsosialisering.....	116
Referansegruppe	118
Hva er en referansegruppe?	118
Hva er en referanseperson?.....	119

Definisjon av referansegruppe	119
Fiktiv referansegruppe.....	120
Aspirasjonsgruppe	120
Hvordan påvirker referansegruppene vår atferd?	121
Hva avgjør referansegruppens makt?	122
Referansegruppe inndeling	123
Primærgrupper som referansegruppe.....	123
Sekundærgrupper som referansegruppe.....	124
Formelle grupper som referansegruppe.....	125
Uformelle grupper som referansegruppe.....	125
Andre inndelinger.....	125
Gruppedynamikken til referansegruppen.....	127
Venner	128
Hvorfor har vennene så stor påvirkningskraft?.....	128
Bandwagon - effekt	129
Tostegs hypotesen - "jungeltelegraf" (Word Of Mouth).....	130
Opinionsleder	132
Hva er en opinionsleder?	132
Hvilken funksjon har opinionslederne?	133
Hvilken makt og innflytelse har opinionslederne?	134
Opinionsledernes motivasjon	135
Bruk av kjendiser som opinionsledere	135
Familien (Primærgruppen).....	136
Danner selvbilde, verdigrunnlag, grunnholdninger og styrer vår adferd	136
Familien bestemmes av tilhørighet - ikke av fortjeneste.....	136
Foreldrene fungerer som et forbilde for vår egen familie.....	137
Felles mål, verdier, holdninger, kutyper og artifakter.....	138
Sivilstatus.....	138
Familiemedlemmenes interaksjon.....	138
"Buying Center"	139
Familiemedlemmenes beslutningsområder	140
Familiens livssyklus.....	140
"Bumerang - kids"	142
Utradisjonell familie.....	143
Den utvidede familiesyklusen	143
Sosial læring og -utvikling (Eriksons 8-trinnsmodell)	145
Sosial læring.....	145
Faser i den sosiale utviklingen.....	147
Tillit eller mistillit: utviklingen fra 0 til 1,5 år	149
Grunnleggende selvstendighet eller skam og tvil (1,5 til 3 år)	150
Initiativ eller skyldfølelse (fra 3 til 6 år).....	152
Arbeidsiver eller underlegenhet: utviklingen fra ca. 6 til 12 år.....	153
Identitet eller rollekonflikt – ungdomstiden	154
Nærhet eller isolasjon – utviklingen i tidlig voksenalder	155
Produktivitet eller stillstand – utviklingen «midtveis i livet»	156
Jeg-integritet eller fortvilelse – utviklingen mot og i alderdommen	157
Prososial atferd	157
Faser i den prososiale utviklingen.....	159
Kulturelle generasjoner	162

Generasjon inndeling	162
Ett speilbilde av tiden vi vokste opp i	163
Hva kjennetegner de ulike generasjonene	163
Generasjon X	164
Født mellom 1964 og 1976	164
Kjennetegn	164
Generasjon Y	165
Generasjon Z	167
Født mellom 1980 og 1996.....	167
Kjennetegn.....	167

Brukervilkår (terms of use)

Dette er en e-bok som består av ulike artikkelserier hentet fra: <http://eStudie.no>

E-boken er lastet ned for personlig bruk. Det er ikke lov til å kopiere innholdet eller spre det til andre uten skriftlig samtykke på forhånd. Andre kan laste ned sin egen personlig e-bok ved å gå til <http://eStudie.no>.

Ønsker du å bruke artikkelserien som en del av et undervisningsopplegg kan du inngå en klasse- eller partneravtale som gir deg muligheten til å distribuere kopier til alle dine elever og kursdeltakere til en redusert pris. Send i såfall en forespørsel til redaksjonen@eStudie.no.

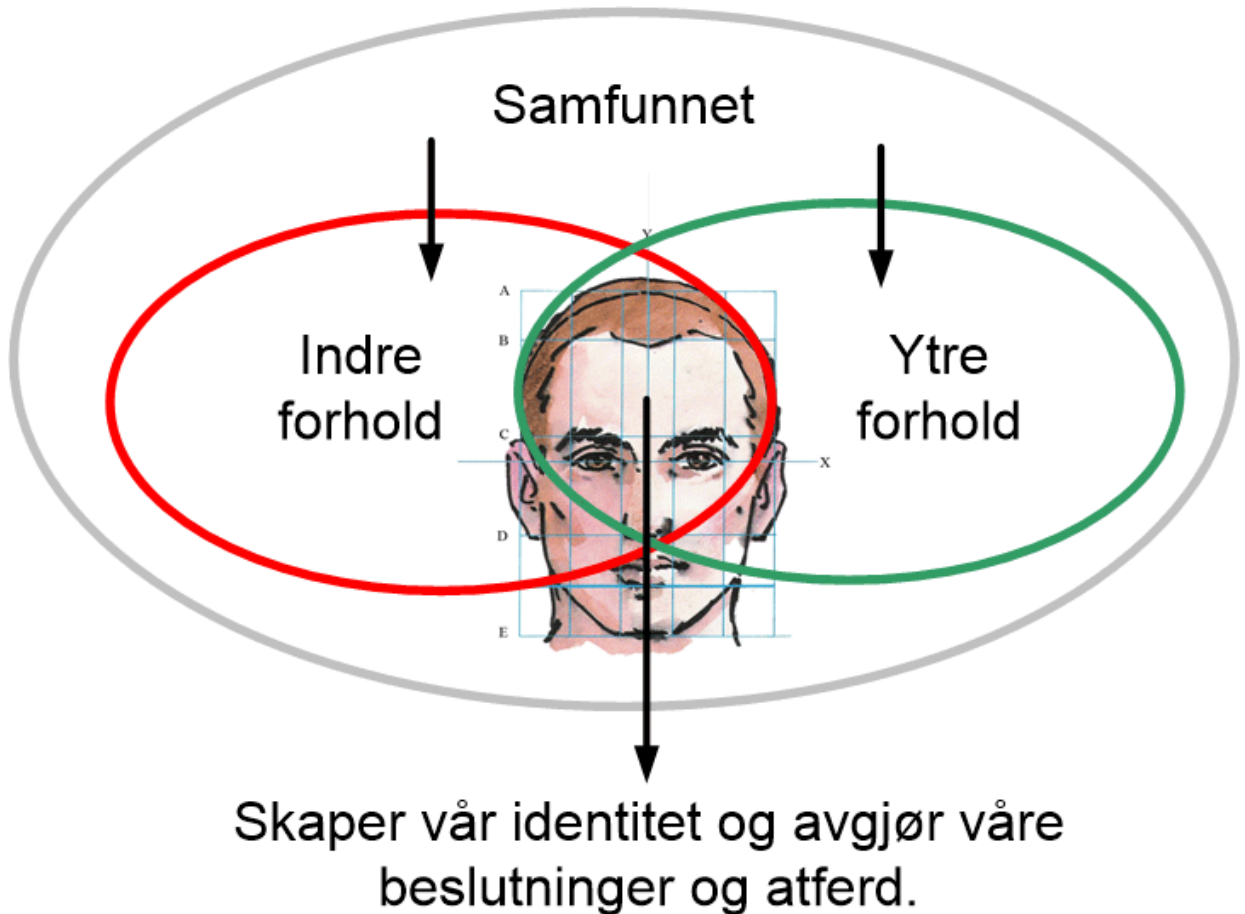
Forord

Ettersom det er så mange forhold og prosesser som påvirker, former og styrer våre beslutninger og atferd har vi samlet gjennomgangen av disse forholdene i to e-bøker om hvilken prosesser som skaper vår identitet, styrer våre beslutninger og atferd.

Problemstillingen er i begge bøkene angrepet fra et tverrfaglig ståsted, hvor vi har belyst problemstillingen fra såvel læren innen psykologien, sosiologien og sosialantropologien.

I denne e-boken ser vi på hvilke ytre drivkrefter som styrer våre beslutninger og atferd. Fokuset er derfor rettet mot sosiologien og sosio-antropologien.

Ytre drivkrefter som former våre beslutninger og atferd

I denne e-boken tar vi ta for oss hvilke ytre- og samfunnsforhold som styrer og påvirker beslutningene og atferden vår. Dvs. alle forhold som ikke er knyttet til indre drivkrefter.

Sosiologisk teori sier at atferden vår bestemmes av klassebindinger (sosiale lag), sub-kulturelle forhold, sosialisering og de integrasjons- og kontrollmekanismer som finnes der. Vi vil her se på sentrale teorier innenfor sosiologien og sosial læring.

Antropologien forsøker gi en forståelse av sammenhengen mellom de ulike sidene av den menneskelige tilstedeværelse og dens natur. Oppmerksomheten er her rettet mot sosial-antropologien. Sentralt står studiet av kulturen